

ӘДІСТЕМЕЛІК БЮЛЛЕТЕНЬ

«Қазіргі заманғы білім берудің мақсаты ретінде бәсекеге қабілетті маман даярлау»

ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ МАҚСАТЫ РЕТІНДЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ МАМАН ДАЯРЛАУ

Таяу болашақтың маңызды проблемасы бәсекеге қабілетті білім беру болып табылады, оған жоғары кәсіптік білім ғана емес, орта кәсіптік білім де кіреді. Бұған оқу орындарының нәтижеліліктің өсуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін инновациялық даму жолына көшуі арқылы қол жеткізуге болады. Анықталған проблеманың салдарынан оның бірнеше аспектілерін бөліп көрсетуге болады: біріншіден, оқу-материалдық база, екіншіден, білім беру мекемелерінің кадрлары, үшіншіден, кәсіпорындармен байланыс, өйткені практикалық тәжірибесіз студент өз саласының маманы ретінде қалыптаспайды. Үшінші аспект өндіріс саласына байланысты практикаға бағытталған оқыту ретінде әрекет етеді. Жаңа өндірістік технологиялардың пайда болуынан туындаған жұмыс берушілердің үнемі өзгеріп отыратын талаптары орта кәсіптік оқу орындарындағы оқыту мазмұнын өзгертуді талап етеді. Осыған байланысты оқу орнының оқу-материалдық базасы маңызды болып табылады, ол білім беру процесімен, сондай-ақ студенттің жеке басын қалыптастырумен және колледж түлегі менгеруі тиіс кәсіби құзыреттілікпен байланысты міндеттер кешенін шешуі тиіс.

"Инженерлік графика" және "сызу" пәндері техникалық бейінегі мамандықтар бойынша білім алушылардың жалпы және кәсіби құзыреттерін қалыптастыруды қамтамасыз ететін жалпы кәсіптік болып табылады.

Техник - механик үшін кәсіби қызметтің негізгі түрлері электр жабдығына техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру және орындау; оны пайдалану кезінде диагностика және техникалық бақылау; электр және электр механикалық жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша есептік құжаттаманы жасау. Кәсіби құзыреттілікті меңгеру мәтіндік және графикалық конструкторлық құжаттаманы қолмен және машиналық тәсілдермен орындау білімсіз және іскерліксіз мүмкін емес.

Біздің колледж студенттері ресейлік ASKON компаниясы жасаған КОМПАС жүйесінде графикалық жұмыстарды орындайды, өйткені бұл танымал КОМПАС Графикалық дизайн редакторының жеңіл нұсқасы. Онда стандарттарға толық қолдау көрсете отырып, кез-келген күрделілік деңгейіндегі жобалық құжаттарды орындау үшін жеткілікті сурет құралдары бар.

Бұл бағдарламаның қарапайым және түсінікті интерфейсін сурет объектілерін салу, бөлектеу, жою, ГОСТ бойынша мәтін теру, мамандық профилі бойынша схемаларды орындау және т.б. кезінде кәсіби жүйенің икемділігімен сәтті үйлеседі.

Қуандықова А.Б. - сызу пәнінің оқытушысы

ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ МАҚСАТЫ РЕТІНДЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ МАМАН ДАЯРЛАУ

Қазіргі білім беру саясаты орта кәсіптік білім беруді және жалпы білім беруді дамытудың инновациялық векторын белгілейді. Осыған байланысты оқытушылар мен білім алушылардың кәсіби құзыреттерін қалыптастыратын жаңа білім беру технологияларын пайдалану есебінен білім беру процесін байыту қажет. Жаңа буынның федералды мемлекеттік білім беру стандарттарына сәйкес, оқу процесін жүзеге асыру студенттердің кәсіби дағдыларын дамытуға арналған алаң ретінде қызмет ететін инновациялық оқыту технологияларына негізделуі керек. Құзыреттілік тәсілі білім алушылардың оқу процесінде белгілі бір құзыреттерді қалыптастырумен анықталады, ал оқу қызметі зерттеу немесе практикалық-трансформациялық сипатқа ие болады. Мұндай іс-әрекеттік-құзыреттілік және практикаға бағытталған тәсіл оқытудың белсенді және интерактивті нысандары мен әдістерін қолдануды негіздейді.

Қазіргі кәсіби білім берудің құзыреттілік тәсілінің ерекшелігі-студенттерді белгілі бір білім жиынтығымен қаруландыруды ғана емес, сонымен қатар жеке шығармашылық шешімдерге, өзін-өзі оқытуға қабілетті болашақ кәсіпқойдың жеке басын қалыптастыруды да қамтитын функционалды деңгейдегі мамандарды даярлау.

Орта кәсіптік білім беруде кәсіби құзыреттерді қалыптастыру нақ осыған бағытталған. Кәсіби құзыреттерді құрамы колледж түлегінің біліктілігі жұмыс берушілердің және өңірлік еңбек нарығының талаптарына сәйкес келетіндей және қысқа бейімделу кезеңінен кейін тиісті деңгейде кәсіпорынның жұмысына толық қосылуға мүмкіндік беретіндей етіп құрылған.

Кәсіби құзыреттерді қалыптастыру мамандық бойынша негізгі білім беру бағдарламасына және маманның құзыреттілік моделіне сәйкес колледждің білім беру процесінің барлық кезеңдерінде жүреді.

Кәсіби құзыреттілік өндіріс жағдайында кәсіби қызметтің негізгі түрлерін және кәсіби міндеттерді орындау мүмкіндігі ретінде түсіндіріледі. Осылайша, кәсіби құзыреттер күрделі Білім болып табылады, оған келесі құзыреттілік топтары кіреді: жалпы кәсіптік, ариай және мамандандырылған.

Өндірістің дамуының қазіргі кезеңінде маманның еңбек функциясының қозғалыстығы көбінесе репродуктивті емес, кәсіби қызметтің шығармашылық компоненттерімен қамтамасыз етіледі. Бұл, әрине, орта кәсіптік білім алушылардың кәсіби дайындығының мақсаттары мен мазмұнына айтарлықтай әсер етеді. Бұл дайындық қазіргі индустриалды еңбектің мазмұнына, деңгейіне және сипатына сәйкес келетін оқытуды ұйымдастыруды қамтамасыз етуі керек.

Білім алушылардың оқу-танымдық қызметін жандандырудың, оларда тұлғаның кәсіби маңызды қасиеттерін қалыптастырудың тиімді құралдарының бірі студенттердің оқу өндірістік шеберханаларында колледж базасында өтетін оқу практикасы болып табылады. Колледж оқытушылары практикада проблемалық оқыту бірқатар қиындықтарға тап болатынын жақсы біледі. Олардың ішінде-білім алушылардың жалпы білім беру дайындығының төмен деңгейі, ғылым негіздеріне таяз танымдық қызығушылық. Егер оқу процесінде студенттерді таңдалған мамандық бойынша кәсіби қызметте орын алатын проблемалар мен жағдайлармен таныстырсаңыз, бұл қиындықтарды едәуір жеңуге болады. Проблемалық жағдайларды құру, мысалы, сигналдарды жөндеу шеңберінде, дәнекерлеу шеңберінде немесе ТҚС оқу зертханасында - бұл өнеркәсіптік еңбектің өзгермелі мазмұны жағдайында еркін және тиімді әрекет етуге мүмкіндік беретін кәсіби құзыреттілікті қалыптастырудың маңызды резерві. Мұндай өндірістік және технологиялық жағдайлар, олардың нақты еңбек жағдайлары мен аналитикалық сипаттағы ұқсастығына байланысты, білім алушылардың белсенділігін ықпал етеді, танымдық қызығушылықты қолдайды және нығайтады, оларды оқыту кезінде жағымды эмоцияларды көңіл-күймен қамтамасыз етеді. Өндірістік-технологиялық жағдайларды орта кәсіптік білім берудің оқу процесіне қосу студенттердің маман шешетін типтік мәселелер туралы толық түсініктерін қалыптастыруға ғана емес, сонымен қатар оқу материалын жан-жақты игеру үшін қолайлы алғышарттар жасауға бағытталған, өйткені олардың шешімі жаратылыстану, әлеуметтік-ғылыми және технологиялық білімді кеңінен қолдануға негізделген.

Қаржаубаева Ж.К. – жалпы техникалық пәндер оқытушысы

ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ МАҚСАТЫ РЕТІНДЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ МАМАН ДАЯРЛАУ

Көлік Қазақстан экономикасының маңызды және басым секторларының бірі болып табылады. АТП-да кадрлық мәселелерді шешу әрқашан ең қиын міндеттердің бірі болды. Мемлекет жастарды техникалық мамандықтарға тартуға және шоғырландыруға, өндірістегі жұмыстың беделін арттыруға, жас кадрларды жұмысқа орналастыруды ынталандыруға көп күш жұмсайды. Қазіргі заманғы еңбек нарығы өндірістік және басқарушылық қызмет әлеміне кіретін орта кәсіптік оқу орындарының түлектеріне бәсекеге қабілеттіліктің жоғары деңгейге қол жеткізуге мүмкіндік беретін кәсіби дамудың осындай технологияларын құруды талап етеді.

Бәсекеге қабілетті тұлға кәсіби қызмет саласындағы арнайы білім мен дағдыларға ғана емес, ең алдымен қызмет процесін тиімді жүзеге асыруға және қабілетті нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік беретін жеке қасиеттердің дамуына ие болуы керек. Қызметкерлердің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуге жеке және кәсіби қасиеттер өте маңызды. Уақыт талабы сонымен қатар іргелі жалпы ғылыми және кәсіби дайындықтың басқа түлектерден құзыреттілік, бейімделу, ұтқырлық және жаңашылдық талап етілетіндігінде.

Жұмыс берушілерден сауалнама көрсеткендей, ТЖББ бітірушілерінің кәсіби сапаларынан олар, ең алдымен, бағалайды:

* олар алған білім сапасы (білім берудің фундаменталдылығы, кәсіби білім, білік, дағды деңгейі);

* олардың кәсіби білімдерінің, іскерліктері мен дағдыларының деңгейін арттыратын практикалық жұмыс тәжірибесінің болуы;

* өз білімін толықтыру және қолдану қабілеті, оның ішінде байланысты және басқа салаларда, бұл өзін-өзі тәрбиелеу қабілетінде, жалпы эрудицияда, білімнің әмбебаплығы мен кеңдігінде, қосымша кәсіби дайындықтың болуында көрінеді.

Сондықтан, өз түлектерінің еңбек нарығында жоғары бәсекеге қабілеттілігін және олардың табысты кәсіби қызметін қамтамасыз ету үшін колледждер студенттерге өзінің болашақ кәсіби қызметі саласындағы кең ауқымды мәселелерді шешуде іскерліктер мен дағдыларды дарыту, сондай-ақ олардың жеке қасиеттерін дамыту қажет. Колледж қабырғасынан шыққан маман ең алдымен, өндірістік жұмысқа жақсы дайын болуы керек. Болашақ маманды дайындау мен қалыптастырудың маңызды нысаны болашақ мамандардың практикалық жұмыс дағдыларын қалыптастыруды, колледжде алған теориялық білімдерін бекітуді қамтамасыз ететін оқу және өндірістік практика болып табылады. Студенттердің практикалық дайындығының элементтері оқу кезеңіне бар: практикалық (семинар) сабақтар, Зертханалық жұмыстар, студенттердің өзіндік жұмысы, курстық жобалау (курстық жұмыс), студенттердің практикалық дайындығында маңызды рөл атқаратын оқу-танымдық практикасы және өндірістік практика.

Бәсекеге қабілеттілік-бұл күрделі жеке білім. Бәсекеге қабілеттіліктің критерийі-белгілі бір күресте өзінің артықшылықтарын, ерекше жеке және кәсіби қасиеттерін анықтау, сонымен қатар тез және тиімді пайдалану мүмкіндігі. Маманның бәсекеге қабілеттілігі дегеніміз-кәсіби оқу орны түлегінің қалыптасуы және жалпыланған сипаттамасы, бұл оның кәсіби, Әлеуметтік және жеке құзыреттерінің интеграциясы, оған өзіне деген сенімділікті және ұжам оқу орындарының түлектерімен сапалық қатынастағы еңбек нарығындағы бәсекелестікке төтеп беру қабілетін қамтамасыз етеді..

А. М. Қадирханова-жалпы техникалық пәндер оқытушысы

ЖАЛПЫ ТЕХНИКАЛЫҚ
ЦИКЛ